

شورای سیاستگذاری حوزه‌های علمیه خواهران

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران

مدرسه علمیه عصمتیه شهرستان سمنان

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان:

تأثیر ازدواج در آرامش انسان از دیدگاه آیات و روایات

استاد راهنما:

سرکار خانم معصومه شیخ الاسلامی

استاد داور:

حجت الاسلام علی گلایری

نگارنده:

فتّانه محمدی

فروردین ۹۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تحمديه

خدایا! حمد و سپاس، تو را که [عیب‌های بندگانت را] می‌دانی و می‌پوشانی و با اینکه آگاهی، می‌بخشایی؛ پس هر کدام از ما کارهای ناروایی را انجام داده، تو او را [بین مردم] رسوا نساختی و زشتی‌هایی مرتکب شده و او را مفتضح نساختی و در نهان، بدی‌هایی انجام داده و تو سر او را فاش نساختی.

چه مقدار از کارهایی که تو نهی کردی و ما انجام دادیم و چه بسیار بدی‌هایی را که مرتکب شدیم و چه بسیار خطاهایی را که انجام دادیم، در حالی که تو نسبت به آنها آگاه بودی و دیگر ناظرین نمی‌دیدند و تو پیش از هر توانایی، نسبت به افشای آن توانمندی، ولی چشم پوشی تو نسبت به ما، در برابر چشم و گوش ایشان پرده‌ای و سری ایجاد کرده است.

پس پوشاندن این عیب‌ها و مخفی کردن زشتی‌ها را برای ما موعظه و پند قرار بده و نفرت از خُلقِ بد و ارتکابِ خطا، و تلاش برای توبه‌ای که گناه را می‌زداید و راهی پسندیده.

[خدایا] بر محمد و خاندان برگزیده و پاک او درود و رحمت بفرست و به ما توفیق بده که گوش به فرمان و مطیع آنان باشیم، همان طور که خود به ما امر نموده‌ای.

تقدیر و تشکر

تقدیم بجی پیشگیہ سزاوار حضرت احدیت جلّ و علاست کہ بہ بندہ توفیق تحصیل علوم دینی حاصل آیا، انہیں، ہمتی و جدوجہد شفیقہ و فیاض و فرہیختہ بہ تحصیل مشغول گشتہ و از این نعمت سبہر الخ حور الخور فدا الممگر الخ ہر (س)

مکملی تکام و لایستائی خود را بلباب تحصیل و ادامہ پژوهش و تحقیق را برای بندہ فراہم نمودند کما ان فی ذکر جانفشانی و ہر ای او اہم تبویہ استاد گرانقدر و محترم راہنما سرکار خانم معصومہ

شیخ الاسلامی کہ سزاوار سپاس و بیژہ و امتنان می باشند.

چکیده

ازدواج نخستین سنگ بنای تشکیل خانواده و بالطبع، جامعه و اجتماع است و میزان اندیشه و تدبیر در آن در میزان پیشرفت یا انحطاط و صعود یا سقوط جامعه تأثیر دارد. ازدواج دارای آثار و نتایج بسیاری است؛ از جمله: ارضای غریزه جنسی، تولید و بقای نسل، تکمیل و تکامل انسان، آرامش و سکون، پاک دامن و عفاف و نتایج متعدد دیگر که در این پایان نامه به آنها اشاره شده است. اسلام - به عنوان یک مکتب آسمانی - آن را نه تنها کاری محبوب و مقدس دانسته، بلکه جوانان را مؤکداً بدان توصیه کرده است. هر ازدواجی دارای اهداف خاص خود است. ازدواج از این نظر که عاملی برای نجات از آلودگی، موجبی برای نجات از تنهایی و سببی برای بقای نسل است، خودداری از آن همیشه سبب ایجاد بی تعادلی، نابهنجاری رفتاری و زمانی هم فساد شخصیت و حتی بیماری جسمی می‌گردد. بنابراین، بهترین و بالاترین نعمت‌ها برای هر زن و مرد از نظر اسلام تشکیل خانواده است که یکی از مهم‌ترین ارکان ایجاد آرامش در فرد و جامعه است. بنابراین، بهترین و بالاترین نعمت‌ها برای هر زن و مرد از نظر اسلام تشکیل خانواده است که یکی از مهم‌ترین ارکان ایجاد آرامش در فرد و جامعه است و با ایجاد زمینه پاکدامنی، پرهیز از گناه، تکامل، تولید نسل و ارضای صحیح غریزه جنسی انسان را به آرامش و اطمینان خاطر می‌رساند

کلیدواژه‌ها: آرامش، آیات، روایات، ازدواج، انسان

این خلقت آرامش و آسایش است. وجود هر کدام برای دیگری مایه آرامش در همه ابعاد است. آرامش از نظر جسمی، روحی، از جنبه‌های فردی و اجتماعی. بدیهی است خودداری از ازدواج موجب عدم تعادل روانی و فکری می‌شود.

ج- هدف از ازدواج آرامش در سایه مودت و رحمت بیان شده است. بین زن و مرد دوستی و مهربانی قرار داده شده تا به این وسیله کانون محبت خانواده گرم و با دوام باقی بماند.

نتیجه گیری نهایی

پیامبر گرامی اسلام در امر ازدواج فرمودند: «هر که ازدواج کند نیمی یا دو سوم دین خود را به چنگ آورده است؛ پس در بقیه پرهیزکاری پیشه سازد» و باز فرمودند: «هیچ بنا و خانه در نزد خدا از ازدواج کردن محبوب تر نیست». همه این تأکیدات و سفارش ها برای این است که ازدواج یک واقعیت طبیعی و فطری انسان است. هر انسانی اگر همه نیازمندی های خود را بر طرف کرده باشد ولی ازدواج نکرده باشد چنین انسانی بدون تردید احساس کمبود خواهد کرد و تجربه نشان داده است افرادی که ازدواج ننموده اند دچار ضعف اعصاب و ناتوانی و پژمردگی شده اند. در پرتو ازدواج سکون و آرامش و تعادل واقعی و روحی به دست می آید.

امروزه آمار ازدواج به میزان قابل توجهی کاهش یافته است و موانع و مشکلات فراوانی در این امر مقدس به وجود آمده است که اگر ریشه یابی شود بیشترین سهم از آن فرهنگ است. چرا که نوع نگرش به فرهنگ ازدواج تغییر کرده. با کمال تأسف چندین دهه است که در غرب کشورهای صنعتی، مسئله خانواده تحولی بزرگ روی داده است بدین صورت که سنین ازدواج بالا رفته و آمار ازدواج بسیار کم شده است و سقط جنین آزاد شده و تعداد فرزندان بی هویت در حال ازدیاد است. این در حالی است که از منظر اسلام ازدواج و تشکیل خانواده اگر به شکل صحیح انجام شود، از مهمترین عوامل ایجاد آرامش روحی و روانی در وجود انسان است. ازدواج از طریق ارضای صحیح غریزه جنسی، نگه داشت و بازداشت از گناه، پاکدامنی و تکامل زمینه های ایجاد آرامش در زندگی فرد را فراهم می کند. همچنین ازدواج وسیله ای است برای برطرف سازی نیازهایی چون حس استقلال طلبی، نیاز به عشق، محبت و صمیمیت و نیاز به تولید مثل و بقاء نسل و بدین وسیله آرامش روحی را به انسان هدیه می دهد و بر خلاف تصور برخی که ازدواج را مایه تنگ دستی می دانند، ازدواج را عامل توسعه رزق و روزی و برکت و رحمت معرفی کرده و بدین وسیله انسان ها را به این مهمترین امر تشویق می کند.

پیشهادات

در این زمینه رسانه‌های ارتباط جمعی و ریش سفیدان و افراد متشخص اجتماعی می‌توانند نقش بسزایی را ایفا کنند و همواره خانواده‌ها را به ساده زیستی و عدم تجملات و تشریفات و الگو گرفتن از زندگی ائمه معصومین (علیه السلام) تشویق نمایند. از سوی دیگر لازم است که نهادهای رسمی و غیر رسمی آموزش و پرورش از قبیل وزارت آموزش و پرورش، آموزش عالی، صدا و سیما و سایر رسانه‌ها و نظایر آن، نگاه جدی‌تر و عمیق‌تری به مسائل ازدواج و خانواده داشته باشند. به طوری که نقش مثبت و سازنده‌ای را در جهت «اصلاح فرهنگی» و حتی در صورت لزوم «فرهنگ سازی» ایفا نمایند؛ برای مثال تجدید نظر در برنامه‌های درسی مقطع متوسطه در جهت آماده کردن نسل جوان برای ازدواج و تشکیل خانواده، می‌تواند اقدامی بنیانی و مؤثر قلمداد گردد.

فهرست منابع

* قرآن کریم.

۱. آزر می سه سارمی، سعید، میثاق مقدس، تهران، سازمان ملی جوانان، ۱۳۷۹.
۲. ابن ابی الحدید، شرح نهج البلاغه، ج ۲۰، قم، منشورات آیة الله العظمی مرعشی النجفی، ۱۴۰۴ ق.
۳. ابن منظور، لسان العرب، چاپ سوم، ج ۸، بیروت، داراحیاء التراث العربی، ۱۴۱۳ ق.
۴. احمدی، احمد، روان شناسی نوجوانان و جوانان، نشر ترمه، مشعل، ۱۳۷۳.
۵. استیون، ناک، ازدواج در زندگی مردان، تهران: ساحل، ۱۳۷.
۶. اشتهااردی، محمدمهدی، ازدواج و شیوه همسر داری از دیدگاه اسلام، تهران، یوسف، ۱۳۷۷.
۷. افروز، غلامعلی، مبانی روان شناختی ازدواج در بستر فرهنگ و ارزش های اسلامی، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۸۱.
۸. اکبری، ابوالقاسم، مشکلات نوجوانی و جوانی، نشر ساوالان، ۱۳۸۱.
۹. امینی، ابراهیم، انتخاب همسر، سازمان انجمن و اولیاء مربیان، ۱۳۷۹.
۱۰. آیت اللهی، زهرا، «سن ازدواج دختران»، مجله فقه، ش ۱۷ - ۱۸.
۱۱. بستان، حسین، اسلام و جامعه شناسی خانواده، قم، پژوهشکده حوزه و دانشگاه، ۱۳۸۳.
۱۲. پیشوایی، مهدی، سیمای پیشوایان در آئینه تاریخ، قم، دارالعلم، ۱۳۸۰.
۱۳. جوادی آملی، عبدالله، زن در آئینه جلال و جمال، مرکز نشر فرهنگی رجاء، ۱۳۷۱.
۱۴. حسن بیگلو، بهروز، روان شناسی خانواده، سرآمد کاوش، ۱۳۸۰.
۱۵. دهخدا، علی اکبر، لغت نامه، چاپ اول، ج ۱ و ۲، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۷.
۱۶. دورانت، ویل، لذات فلسفه، تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۴.
۱۷. ساروخانی، باقر، دائرة المعارف علوم اجتماعی، تهران، کیهان، ۱۳۷۰.

۱۸. شیخ حرّ عاملی، وسائل الشیعه، قم، مؤسسه آل البيت، ۱۴۱۲ ق، ج ۲۰.
۱۹. شیخی، محمدتقی، جامعه شناسی زنان و خانواده، تهران، شرکت سهامی انتشار، ۱۳۸۰.
۲۰. عبدوس، محمدتقی، فرازهای برجسته از سیره امامان شیعه، ج ۲، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، بی تا.
۲۱. فراهیدی، احمد، العین، چاپ اول، ج ۲، انتشارات اسوه قم، ۱۴۱۴ ق.
۲۲. قرائتی، محسن، تفسیر نور، ج ۴، چ پنجم، تهران، مرکز فرهنگی درسهایی از قرآن، ۱۳۸۱ هـ ش.
۲۳. مجلسی، محمدباقر، بحارالانوار، ج ۱۰۰، بیروت، مؤسسه الوفا، ۱۴۰۳ ق.
۲۴. محبوبی منش، حسین، «تغییرات اجتماعی ازدواج»، کتاب زنان، ش ۲۶ (۱۳۸۳).
۲۵. محبوبی منش، حسین، تغییرات اجتماعی ازدواج، مجله کتاب زنان، شماره ۲۶، ۱۳۸۳ ش.
۲۶. مطهری، مرتضی، تعلیم و تربیت در اسلام، تهران، صدرا، ۱۳۷۱.
۲۷. مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، ج ۱۴، قم، چاپخانه امیرالمؤمنین (ع)، ۱۳۶۲.
۲۸. مهدوی، محمدصادق، بررسی تطبیقی تغییرات ازدواج، تهران، شهید بهشتی، ۱۳۷۷.
۲۹. میراحمدی زاده، علیرضا و همکاران، «رضامندی زناشویی و تعیین عوامل تأثیرگذار بر آن»، مجله اندیشه و رفتار، ش ۳۲ (۱۳۸۰).
۳۰. نجفی، محمدحسن، جواهرالکلام، ج ۲۹، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۶۲.
۳۱. نوری طبرسی، حسین، مستدرک الوسائل، ج ۱۴، قم، مؤسسه آل البيت، ۱۴۰۸ ق.